

**Per Saldo
Belangenvereniging van mensen met een
persoonsgebonden budget**

Postbus 19161 3501 DD Utrecht
Churchilllaan 11 3527 GV Utrecht
T(030)231 93 55 F(030)231 49 75
bureau@pgb.nl www.pgb.nl

Vaste Tweede Kamercommissie VWS
T.a.v. mevrouw Post
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Ons kenmerk
BR148209

Uw kenmerk

Betreft
Plenair debat
Wet toetreding
zorgaanbieders

Datum
22 januari 2020

Geachte Commissieleden,

Binnenkort spreekt u tijdens het plenair debat met de minister over het wetsvoorstel Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza). Voor ouderinitiatieven, die ook onder de reikwijdte van het wetsvoorstel vallen, zien wij enkele knelpunten ontstaan die we in deze brief onder uw aandacht willen brengen.

Ouderinitiatieven

Een ouderinitiatief is een vorm van een kleinschalig wooninitiatief¹.

Een ouderinitiatief is een woonvorm die zonder winstoogmerk of geldelijk belang is opgezet door ouders/familie van (meestal volwassen) kinderen met een beperking/aandoening die niet zelfstandig kunnen wonen en zorg behoeven. De familieleden hebben op bestuurlijk niveau en door inzet van het pgb blijvend de regie over het wonen, zorg en begeleiding van de bewoners. Er is sprake van minimale overhead zodat zorgmedewerkers maximaal worden ingezet voor de zorg en begeleiding van de bewoners.

Er zijn ook woonvormen die door bewoners met bijvoorbeeld een lichamelijke beperking zelf zijn opzet en waarbij zij zeggenschap hebben in het bestuur. Omdat de belangen van die wooninitiatieven vergelijkbaar zijn met die van ouderinitiatieven worden zij hierna daarin inbegrepen.

¹ Besluit langdurige zorg, artikel 3.1.4, lid 2: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0035948/2020-01-01>

Vergunningplicht

In het wetsvoorstel is opgenomen dat er een vergunningplicht komt voor alle instellingen die zorg verlenen bij of krachtens de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg, waarbij met meer dan tien zorgverleners zorg wordt verleend. Alle vergunningplichtigen moeten ook over een onafhankelijk intern toezichthouder beschikken.

Wij vinden de vergunningplicht niet passend voor ouderinitiatieven om een aantal redenen. Ten eerste zijn de kwaliteitseisen vanuit de Wkkgz al van toepassing voor deze initiatieven. De invoering van een vergunningplicht betekent voor ouderinitiatieven een toename van regeldruk en is strijdig met de visie van de minister voor regelarme zorg (en strijdig met punt zes uit de Agenda pgb).

Daarnaast dragen de ouders/familieleden zelf zorg voor goede kwaliteit en het welzijn van bewoners. Voor ouderinitiatieven geldt dat het merendeel van de zeggenschap in het bestuur is belegd bij de wettelijke vertegenwoordigers of bloed- of aanverwanten van de bewoners. Er is daarmee al geborgd dat er toezicht is op het dagelijks reilen en zeilen van de zorg.

Bovendien levert de vergunningplicht een ander knelpunt op, namelijk de *kosten* voor de aanvraag en de afgifte van de vergunning. In het wetsvoorstel (artikel 6) staat dat de kosten die samenhangen met het in behandeling nemen van de aanvraag en de afgifte van de toelatingsvergunning ten laste worden gebracht van de aanvrager van de toelatingsvergunning. Wij willen voorkomen dat ouderinitiatieven te maken krijgen met deze extra kostenpost. Het drukt namelijk veel meer op het budget van ouderinitiatieven dan op dat van grote zorg in natura-organisaties. Bovendien is het niet duidelijk waarvan deze kosten moeten worden betaald. Dit zijn kosten die immers nu niet betaald en verantwoord kunnen worden vanuit het pgb.

Tot slot zien wij een knelpunt in het verplicht beschikken over een *onafhankelijk intern toezichthouder*. Indien het ouderinitiatief gekozen heeft voor een stichtingsvorm dan is een Raad van Toezicht voor ouderinitiatieven niet gebruikelijk of verplicht. Met een verenigingsvorm is de Algemene Ledenvergadering het hoogste orgaan en is er geen andere interne toezichthouder aanwezig of nodig. Er is ook geen sprake van winstoogmerk. In tegendeel de bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen daarvoor geen beloning.

Ons voorstel is om ouderinitiatieven waarbij de meerderheid van de zeggenschap in het bestuur is belegd bij de wettelijk vertegenwoordigers of bloed- of aanverwanten van de bewoners uit te zonderen van de vergunningplicht. Evenals voor wooninitiatieven waarbij het bestuur grotendeels bestaat uit de bewoners zelf.

Een eerder aangenomen motie van de Kamerleden Dik-Faber-Kerstens bij de behandeling van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen heeft al geleid tot een uitzondering op een verplichte cliëntenraad voor bovengenoemde groep.

Wij verzoeken u de minister voor te stellen om wooninitiatieven, waarbij de meerderheid van de zeggenschap in het bestuur is belegd bij de bewoners zelf en/of hun wettelijk vertegenwoordigers of bloed- of aanverwanten, uit te zonderen van de vergunningplicht.

Mocht u onverhoopt ons bovengenoemd voorstel om voor ouderinitiatieven een uitzondering te maken op de vergunningplicht niet overnemen, dan vragen wij u subsidiair om de vergunningplicht alleen toe te passen voor ouderinitiatieven, waarbij er door meer dan tien fte aan zorgverleners zorg wordt verleend. In het huidige wetsvoorstel is opgenomen dat er

sprake moet zijn van meer dan tien zorgverleners. De grens van tien zorgverleners is bepaald, omdat bij grote instellingen het belang van goede governance voor de kwaliteit van zorg een grotere rol speelt, bijvoorbeeld omdat in die instellingen beslissingsbevoegden op grotere afstand van het zorgproces kunnen staan. Binnen een ouderinitiatief is deze afstand er niet. Vanwege de inzet van parttimers en flexkrachten zullen ouderinitiatieven echter al snel op tien zorgverleners uitkomen. Wij zijn van mening dat de grens van tien fte in plaats van tien zorgverleners zuiverder is en beter aansluit bij de werkelijke omvang van de zorgverlening.

Het amendement van de heer Kerstens (dd 6-1-2010) om de vergunningplicht uit te breiden naar *alle* instellingen ongeacht hun grootte, ontraden wij dan ook. Het zorgt immers voor extra onnodige lastenverzwaring voor ouderinitiatieven wat we juist willen voorkomen. Bovendien voorziet de Raad van State dat ten gevolge van het huidige wetsvoorstel in plaats van de huidige 3.000, 65.000 vergunningen zullen worden afgegeven. Met de uitbreiding naar alle zorgverleners, zal dit aantal nog oplopen. Het is vrijwel onmogelijk om dat goed te controleren.

Mocht u onverhoopt ons voorstel om voor ouderinitiatieven een uitzondering te maken op de vergunningplicht niet overnemen, dan verzoeken wij u de minister subsidiair voor te stellen alleen voor ouderinitiatieven waarbij met meer dan tien fte zorg wordt verleend verplicht te stellen en daarbij een ontheffing van de voorwaarde om een onafhankelijke interne toezichthouder aan te stellen, op te nemen.

Tot slot

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog nadere vragen dan kunt u contact opnemen met Aline Molenaar van Per Saldo.

Met vriendelijke groet,

Ellen van Sprang-Helmig, voorzitter RPSW
André Rhebergen, directeur Woondroomzorg
Gerard Jochems, voorzitter Naar-Keuze
Joep Munnichs, directeur-bestuurder Chapeau Woonkringen
Patrick Lauwers, voorzitter de Grasboom
Aline Molenaar, directeur Per Saldo